

Salašský zpravodaj

LÉTO 2020 | Vydává: Obecní úřad Salaš | Pro občany obce zdarma

Slovo starostky

Vážení spoluobčané, vrátím se ve svém úvodu na začátek března, kdy jsme se všichni ocitli v nové situaci. Pandemie koronaviru a s tím spojená nařízení vyvolala řadu změn v našem doposud běžném životě, který byl ze dne na den zcela ochromen a zastaven. Všichni jsme najednou museli zvolnit, přehodnotit své priority. Děti zůstaly doma ze školy a jejich jarní prázdniny se prodloužily, i když tato doba neznamenalala a nebyla dobou typických prázdnin. Domácí výuka a s tím spojené radosti a starosti jistě v mnohých vyvolala smutek po tom, že by raději chodili normálně do školy, učili se společně se svými spolužáky a učiteli. Řada pracovníků byla ze dne na den doma, provozy, obchody, služby uzavřeny. Na druhé straně přibývalo mnoho nové a náročné práce zdravotníkům a záchranářům.

O dopadech na další život nejen v Česku toho bylo napsáno už dost. Co nás dále čeká nelze přesně odhadnout. Dobrou zprávou pro nás z této doby je zkušenost, že se umíme v krizových situacích o sebe a své blízké postarat. Nemusí nám nikdo nic nařizovat, většina ví, co má dělat a komu může nabídnout svou pomoc. Moc bych chtěla znovu poděkovat všem ženám, které usílily roušky pro naše občany a také lidem, kteří poskytli materiál i šicí stroj. Vážím si toho a znovu touto cestou děkuji.

Pozastavil se i běžný kulturně-společenský život na Salaši. Postupně se rušily všechny původně naplánované akce. Proběhlo pouze provizorní stavění a kácení máje. V dubnu jsme zvažovali konání Neckyády, ale vzhledem k původnímu omezení na počet osob, jsme letos rozhodli o zrušení této akce. O prázdninách se dle aktuální situace budou některé menší akce konat, přečtete si o nich dále ve zpravodaji. Mimo letního kina se určitě potkáme třeba u společného sportování, ať už na kole nebo při badmintonu na hřišti.

Stavební záležitosti v obci běží bez ohledu na epidemiologická omezení. Slovácké vodárny pokračují v závěrečné části rekonstrukce příváděcího vodovodního řádu po odbočku na Drahy.

Chodník na Dolinu je téměř dokončen, zbývá doasfaltování místní komunikace k chodníku. Ostatní plánované stavební aktivity pro tento rok jsou momentálně pozastaveny z důvodu financí a nejasností v přidělu peněz pro obce, které v posledním měsíci řeší vláda.

Letos proběhly dvě veřejné schůze, a to v únoru a květnu. Řešily se příspěvky na činnost spolků pro tento rok, úprava nájmu Obecního domu a Zázemí sportovního areálu, pronájmy obecních pozemků, výkupy pozemků a prodej části pozemku v rámci úpravy přístupu k chatám na pasekách, schválen byl závěrečný účet a účetní závěrka obce za rok 2019, schválen byl bezúplatný převod pozemků pod cyklostezku a další. Z ostatních provozních záležitostí jsme přistoupili k přestěhování všech kontejnerů a popelnice na tříděný odpad na jedno místo - u bývalé Jednoty. Řešili jsme to na společné schůzce k odpadovému hospodářství, která se konala 22. ledna v Obecním domě. Každý z vás už obdržel štítky pro pytlový svaz vytríděného odpadu (plast, papír) přímo od domu. Postupně budou označeny štítky i popelnice na komunální odpad pro evidenci počtu nádob a naplněnosti u jednotlivých domů. K jinému druhu odpadu, a to odpadní vody, jsme předali dotazník pro zájemce o pořízení domácí čistírny odpadních vod. Tato problematika je v naší obci v řešení již řadu let. Vzhledem k ekonomické náročnosti budování centrální čistírny odpadních vod a propojení stávající kanalizační sítě hledáme i jiné varianty čištění odpadních vod z domů. Pokud bude dostatek zájemců z řad občanů, tak je možné pořízení těchto domácích čistíren řešit přes dotační titul.

Ve stručnosti jsem tu popsala události posledního půl roku a pevně věřím, že půl rok, co je před námi, nepřinese žádnou negativní změnu v našem životě, ani žádná omezení. Před námi je léto, které pro děti znamená normální prázdniny a pro dospělé normální dovolenou, a proto přeji všem klidné dny, plné sluníčka, odpočinku a pohody.

Jitka Točková

KNIHOVNA V NOVÝCH PROSTORÁCH

Jak mnozí jistě víte, obecní knihovna se začátkem loňských prázdnin přestěhovala do nových prostor ve Staré škole. Máte-li chuť, rádi čtete knihy nebo chcete jen prolistovat časopisy, přijďte nasát atmosféru naší nové knihovny. Naleznete zde mimo jiné i nové knihy z výměnného fondu, které nám průběžně poskytuje knihovna Bedřicha Beneše Buchlovana Uherské Hradiště.

Rádi uvidíme také děti všech věkových skupin, pro které je připraven krásný a barevný „čtenářský“ koutek, plný knih, časopisů a také hraček. Zveme tímto všechny děti ve středu 1. červen-

ce k návštěvě knihovny, kde bude připraveno drobné občerstvení. Přijďte si vybrat knížky na prázdniny. Speciální pozvánka je pro absolventy první třídy, kteří již byli pasováni na čtenáře a mají připravenou novou průkazku do naší knihovny.

Registrace a půjčování knih je zcela zdarma. Knihovna je Vám k dispozici vždy ve středu v čase od 16:00 hod do 19:00 hod.

Můžete zde strávit příjemné středeční odpoledne.

Těší se na Vás
Jitka Hábllová a Petra Hollá

TRAGÉDIE V HISTORII SALAŠE

Dvacet jmen salašských občanů vtesaných do desek pod památníkem ve Vápenicích v údolí za Salaší, kde se stýkají svahy Chřibů. Dvacet osudů a příběhů lidí, kteří se nedožili konce II. světové války. Jak a proč den před osvobozením Salaše zemřeli kilometr za svou obcí? Velmi citlivé téma je to po pětasedmdesáti letech pro Salašanku Boženu Zůbkovou, rozenou Pravdíkovou, která spatřila světlo světa 13. srpna 1935. Se svou o pět let starší sestrou Jitkou Zemánkovou, jsou jedny z posledních žijících pamětnic hromadného masakru dvaceti bezbranných obyvatel Salaše, který se odehrál 29. dubna 1945, den před osvobozením obce.

„Když bylo v naší vesničce cítit dech svobody, devatenáct mužů z naší obce se dobrovolně rozhodlo jít do chřibských lesů na pomoc partyzánům, ale svého cíle nedošli,“ vzpomíná Božena Zůbková na smutný konec dubna před 75 lety. Světlého dne svobody, jehož

se Salašané dočkali v časných ranních hodinách 30. dubna 1945, se nedožil její tatínek František Pravdík, její osmnáctiletý bratr František, tatínkův bratr Alois Pravdík, mamčin bratr František Bičañ, bratrance Karel, Emil a Josef Klemovi, Eduard Pravdík a Stanislav Hanák. Ve Vápenicích byl zastřelen Michal Šafraník, od její sestřenice manžel.

„Z mé rodiny bylo ve Vápenicích, kilometr za obcí, bestiálně zavražděno deset lidí, kteří se spolu s dalšími devíti dospělými i mladými muži nechali naverbovat hajným Dobešem k posile partyzánského oddílu Olga, jenž měl za sebou řadu úspěšných bojových střetů s fašisty. Dvacátou salašskou obětí nacistických vrahů byla Aloisie Špičáková, kterou gestapáci a vlasovci nezastřelili, ale za živa ji rozřezali,“ mučí se vzpomínkou Božena Zůbková, pamětnice salašské tragédie.

Tu nejhrůznější má na zkrvavená a proštěřená těla mužů a jedné ubodané

ženy, jež byla po nedělní odpolední tragédii přivezena na povozech tažených koňmi pod salašský hřbitov. „Maminka mě tam vzala s sebou, ale k mrtvým mě nepustila. Posadila mě plačící na schody před kaplí a jala se oběti masakru, zbrocené krví, poumývat. V podvečerních hodinách je místní občané naskládali bez rakví do společného hrobu a přikryli smrkovými větvkami,“ vzpomíná na ukládání do hrobu padlé salašské hrdiny paní Zůbková.

Život její maminky, které zůstaly na krku dvě nezletilé dcery, další už byla tenkrát vdaná, nebyl po této hrůzně tragédii vůbec lehký. „Bolest, kterou naše rodina na sklonku války prožila, se nedá nikdy zapomenout. V naší rodině nezůstal živý jediný muž a nám ještě do měsíce vyhořel dům. Na nejhrůznější tragédii v historii Salaše nemohu stále zapomenout,“ svěřuje se se slzami v očích Božena Zůbková.

Zdeněk Skalička

PANDEMIE OVLIVNILA ÚČAST NA PIETNÍM AKTU ZA SALAŠÍ

Koronavirová pandemie výrazně ovlivnila připomínku 75. výročí nejhrůznější tragédie v historii Uherskohradištska, která se stala 29. dubna 1945 ve Vápenicích za obcí Salaš. V lesním zákoutí, kde se stýkají svahy chříbských lesů, bylo den před osvobozením obce gestapem bestialně zavražděno 20 salašských občanů.

Od té doby byly rok co rok v místě tragédie pořádány mírové slavnosti a pietní akce, jejichž účastníci vzdávali hold padlým hrdinům. Nejvíce, pět tisíc lidí nejen z Uherskohradištska, jich přišlo do Vápenic 29. dubna 1985, aby si při odhalování nového památníku, který nahradil malý hřbitůvek s dvaceti kamenými křížky, připomenuli, co nikdy nesmí být zapomenuto.

„Protože pandemie ovlivnila pořádání připomínky tragédie ve Vápenicích, pietního aktu s položením kytice květů k památníku padlých se 29. dubna v podvečer zúčastnili pouze čtyři zastupitelé naší obce a členové historického spolku Vize 70plus,“ informovala Jitka Točková, starostka Salaše. Údolím pak zazněly výstřely z historických zbraní, vypálených členy spolku Vize70plus.

„Loni v dubnu jsme po dohodě s obcemi Salaš a Velehrad uspořádali pro širokou veřejnost celodenní program s mottem Zapomenutí osvoboditelé a zavržení partyzáni. Letos, kdy si připomínáme 75. výročí osvobození naší vlasti, bychom podobnou akci, jaká tu probíhala loni, nemohli uskutečnit,“ nechal se slyšet Jiří Tesař, předseda spolku Vize70plus, který akci zinscenoval.

Podotkl, že o akce podobného druhu, nebýt koronavirové pandemie, by byl ze strany měst a obcí velký zájem. Rozhodně by se podle něj nepodařilo zajistit účast bezmála sedmdesáti členů klubů vojenské historie v dobovém oblečení a s historickými zbraněmi, jako tomu bylo o loňské poslední dubnové sobotě.

„Mezi účastníky loňského celodenního programu byl třiadvadesátiletý Ladislav Verner, poslední žijící příslušník partyzánského oddílu Olga, jeden z jeho zakládajících členů. V osmnácti letech se přidal k 1. československé partyzánské

brigádě Jana Žižky, ale byl také jedním z partyzánů, kteří zajali Hitlerova generála Dietricha von Müllera. Žel, Ladislav Verner letos v únoru zemřel,“ dodal smutně Jiří Tesař.

Zdeněk Skalička

ZIMNÍ SETKÁNÍ SPOLUOBČANŮ

První plánovanou akcí roku 2020 bylo setkání spoluobčanů s ochutnávkou zabijačkových specialit.

Termín byl letos stanoven na 11. ledna. Se samotnou přípravou zabijačky se začalo v pátek, kdy se kompletně zpracovaly čtyři půlky vepřového, ze kterých se vyrobily všechny tradiční zabijačkové pochoutky. Aby nic nechybělo, rozpusťlo se ještě v ten den sádlo a tím se udělaly zlatavé škvarky.

Stejný pracovní kolotoč se opakoval také následující den brzy ráno, kdy se ještě ochucovalo zelí a pekló maso s obchůzkou.

Krátce po poledni jsme již začali všechny pochoutky z vepřiků podávat našim spoluobčanům v místních prostorách Obecního domu, které se pro tento ročník staly našim zázemím po celý pracovní víkend.

Pro tuto akci jsme nic neponechali náhodě a nachystali jsme všechna místa v sálu, která se postupně zaplnila do posledního místečka. Celé odpoledne a podvečer se nesl v duchu velmi výborné nálady, o kterou se postarali nejen spokojení návštěvníci, ale také paní starostka s prezentací historických fotografií obce a okolí.

Později jsme pak přichystali druhý chod ochutnávek v podání studeného rautu tj. škvarky, jitrnice, ovar a tlačenkou, bylo též zajištěno pívko a slivovice na zdraví a spláchnutí mastnoty.

Spokojenost z návštěvníků přímo sršela a dokonce nechybělo ani sladké pohoštění, které přinesly soutěžící hospodyňky. Na závěr nezbyvá než všem, co přiložili ruku k dílu, poděkovat za zdárný průběh akce. A se všemi milovníky vepřových specialit a skvělé pohody se těšíme na setkání zase v příštím roce.

Vlasta Mikelová

OBECNÍ PLES

Kdo miluje hudbu a tanec, mohl v sobotu plnou dvojeck (22. 2. 2020) navštívit místní společenské prostory Obecního domu – Stará škola. V nedávno zrekonstruovaném sále se

právě tento den konal po delší pauze obecní ples.

Jednalo se o velkou příležitost v roce, kdy se mohou občané skvěle pobavit a zatančit. A věřte, že o zábavu nebylo nouze. Vše začalo již brzy ráno před plesem, kdy se sešli zastupitelé obce a několik dobrovolníků, aby připravili bohatou a vtipnou tombolu. Poděkování patří nejen zaměstnancům obce za pěkně vyzdobený společenský sál, ale také našim mistrům uzenářům, kteří připravili chutné maso a klobásky do našich výher. Osmá hodina sobotního podvečera

nastartovala celou akci a společenský sál začal ožívat. Pro tento rok jsme opět oslovili kapelu Kumpáni, kterou nebylo třeba představovat, neboť zde hrála při posledním plesu v roce 2015. Úvodního slova se ujala paní starostka a zároveň poděkovala všem, kteří přispěli do plesové tomboly.

Celý večer se všichni návštěvníci skvěle bavili, k čemuž přispělo i pestré občerstvení. Půlnoční pauza patřila k vyhlášení TOP cen v tombole a pak se převážná většina tanečníků opět přesunula na parket.

O půl třetí dohráli Kumpáni závěrečnou skladbu a tím nasměrovali zbývající hosty k odchodu domů.

Za pořadající obec můžeme být s letošním plesem spokojeni a věříme, že si výbornou zábavu užili všichni místní i přespolní.

Vlasta Mikelová

Opis kroniky

Brzy po zabrání bylo od Němců nařízeno odevzdat všechny zbraně (kdo si ponechá střelnou zbraň bez povolení bude trestán smrtí). Na Salaši měli někteří občané pronajatou zdejší honitbu, taky museli odevzdat zbraně a honitbu zabrala lesní správa velkost. Buchlovského. Všichni zbraně neodevzdali: Frant. Přerovský č.34 měl schovanou zbraň. Frant. Jurčík č.40 taky schoval. Karel Peták č.102 taky schoval. Z veřejných budov se museli odevzdat obrazy p. presidenta T. G. Masaryka a p. presidenta Beneše. Odevzdalo se na Salaši 21 obrazů.

V dubnu 1942 se musel odevzdat salašský zvon (z roku 1826 starý, ale po osvobození v r. 1945 byl obci navrácen nepoškozený)

V květnu byl v Praze zastřelen říšský protektor Heydrich po jeho smrti byli prohlídky hledali se vrahové, naši obec prohledali jen do polovic od spodu.

Byli předloženy ofotografované věci doměleho vraha na Heydricha v obecním kanceláři a každý od 10 let musel za přítomnosti četníka prohlásit zdali ty věci zná: plášť, čepici a aktovku.

Němci měli strach s náletů cizích letadel proto muselo být přísné zatemnění oken a každý musel mět na půdě písek a vodu.

Z radiových vysílačů vybrali přístroje na chytání krátkých vln, které byly vysílány ze zahraničí.

Bylo nařízeno připravit kryty pro případ bombardování vesnice, tak za kryty byli ustanovené sklepi:

u Tomáše Němečka č.24, u Cyrila Volčíka č.26 a u Petra Minkse hostinského garáž za kryt.

Když se v roce 1944 začali přes naši vlast a naše okolí přeletovat velké množství anglo-amerických letadel, které taky bombardovaly moravské města, žádný se do našich krytů v obci neskovával, stáli lidé volně a dívali se na zářící trupy letadel, nedbali přísného nařízení, že se musí každý kryt.

V říjnu r. 1941 bylo nařízeno propuštění legionářů s obecního zastupitelstva, propuštění byli tito členové: Inocenc Janováč (náměstek) Salaš č.1 a Antonín Janováč č. 78. Zároveň v říjnu 1941 byl gestapem zatčen obecní tajemník František Přerovský č.34, prý politicky podezřelý, ale za 7 týdnů byl z vězení propuštěn.

S obecních knihovny se museli odevzdat knihy českých spisovatelů, kteří psali českou historii.

Po okupaci německem v březnu roku 1937 byli na Salaši dovezeny na velkém nákladním autu masové konzervy dovezli je.

Byli uskladněny čili schovány ve mlýně, Karel Peták měl tehdy pronajatou dolní hospodu od pana Ed. Volčíka a věděl o těch konzervách tak je začal brát a vařit v hostinci pro hosty. Pavel Huf tehdejší mlynář taky konzervy bral, zároveň rozdával některým občanom, někdo je udal německým úřadom, proto byli zatčeni a konzervy museli ti kteří je jedli zaplatit. Po osvobození v květnu 1946 byl Karel Peták zase od čs. úřadů zatčen že prodával ony konzervy.

Začátkem r. 1945 bylo nařízeno od úřadů odevzdat krumpáče a lopaty a všichni mužové od 16 let až do 50 let museli jít kopat zákop, ze Salaše kopali pod Velehradem zadarmo.

Ve válku začali na Velehradě dělat různé předměty, ze dřeva a z hlíny nejvíce hračky, dělali to ve velkém množství, jedni vyráběli jedni pálili a mnoho jich to potom malovalo a lakovalo v každém domě se na tom pracovalo viděli si lidé hodně peněz. Potom to úřady zakázali. Výroba těch hraček se vyráběla taky na Salaši ve velkém od výroby jednoho kusu velikost palce bylo 50h. od malování a lakování 1K. Výroba šla rychle byli formi určitých zvířátek a lise, tam se vhodil kousek opracovaného bláta a stiskl lis a bylo zvířátko pěkně hotovo, potom se usušilo a vypálilo a namalovalo a nalakovalo.

Koncem roku 1944 byli nařízeni protipartyzánské hlídky v každé obci, v Salaši bylo vždy 12 chlapů v obecním kanceláři byla strážnice vždy museli být 4 chlapi na obchůzce po vesnici celou noc od 6 hod večer do 6 hod ráno. Kolem Salaše byl oddíl partyz. jméno Olga. Partyzáni chodili přes vesnici a žádný jich nechytli a nezdali sami Salašáci se s partyzánama spojili a je zásobovali.

Oddíl partyzánů přišel taky do hájenky pod Brdem k hajnému J. Tománkovi a chtěli jít na Salaš zastřelit tehdejšího lesního Jana Riegra který byl němec a starosta dřív přes válku.

Po tomto případě již doma Rieger nespával chodil spát i s rodinou k některým občanom na Salaši.

Dne 30. ledna 1945 před 6 hodinou když se scházela hlídka přišli dva partyzáni na silnici do vesnice mezi čís. domků: 1,33,54. tam zastavili mladíka Josefa Zapletala (nar. 1922) a přinutili ho s pistolí v rukou, aby šel s něma na Salaš (on nevěděl kdo jsou, nejspouli to němci) tak šel, při tom mu pohrozili že ho zastřelí do týdně nebudeli mluvit pravdu, na to, co se ho budou ptát, ptali se ho na Riegra a kde spává v noci. Když s ním přišli za Salaš 100 kroků tak jich tam bylo 9 chlapů. Tam se uradili že lesního Riegra zastřelí. J. Zapletalovi dali na srozuměnou že ho znají jmenovali ho jménem. Vzali ho zase dva zpět a šli k myslivně, právě šel Rieger ze Salaše, bylo tma tak se ptali Zapletala jestli je to on, Rieger, on řekl, že neví, že se mu nepodobá (oni měli jeho popis správný) chtěli ho zastřelit ale když ho nepoznali tak ho nechali a šli se Zapletalem do Salaše a potkali právě dva chlapi z hlídky, ptali se jich co je nového, odpověď: nic. Tak „držet hubu“ a jděte všichni po svém. Hlídka případ hlásila četnické stanici na Velehradě tá zase do Uh. Hradiště, ale němci se báli proto se vmlouvali že nemohou přijet na Salaš, až bylo 11 hod v noci tak přijeli a šli přes Salaš k myslivně a potkali právě jdoucího Jaroslava Janováče (nar. 1920) který jako čekatel na místo hajného číhal v lesi u „Hubertky“ na lišku, když nic nedočkal a viděl jít kolem sebe chlapi, ony partyzány, kteří byli na Salaši, tak se sebral a šel dom a gestapáci ho chytli. Neměl

sebou legitimace a nedovolili ani aby si šel pro ně dom, sebrali ho do Uh. Hradiště tam ho zbili zavřeli a nedali mu jist. Na druhý den zaň žádala správa velkost. Velehrad a taky lesní p. Rieger, tak ho pustili.

Lesní Jan Rieger se hned druhý den 31.ledna 1945 ze Salaše odstěhoval (strachy)

Na místo správy polesí Salaš místo J. Riegra přišel koncem března nový lesní František Kovář který hned udržoval styky s partyzány i s hajným Josefem Dobšem který bydlel vedle.

Na Salaši u Frant. Trubačika v čís.47 se zdržovali parašutisti r. 1945 z Ruska kteří seskočili padákem z letadel byli u Trubačika na půdě přes zimu a on neměl ani sena ani slámy tak musel viměnit za dřevo (které nanosil z lesa) jetele aby měli kde spávat. Po osvobození byl Fr. Trubačik zvolen předsedou Místního Národního Výboru v Salaši. Na jaře r. 1946 se Frant. Trubačik odstěhoval do pohraničí na severní Moravu i s rodinou.

Na podzim r.1944 Josef Jurčík mladík nar. 21/XII 1925 nepohodl se svým otcem Frant. Jurčíkem z domku č.40 a utekl z domu přihlásil se někde k partyzánom a více se nevrátil po osvobození r. 1945 přišlo hlášení na četnickou stanici na Velehrad, že Josef Jurčík padl jako partyzán (neví se místo)

Jaroslav Vodica nar. 11/VI 1926 taky se přihlásil k partyzánom, byl taky od němců zatčen a vyslýchán ale nemohli mu sice dokázat tak ho propustili ale s partyzány se držel stále až ku konci, dne 29. dubna 1945 byl u hájenky u Tománka raněn do nohy když zachraňoval druha ruského partyzána (který jako parašutista který seskočil padákem s ruského letadla a přidal se k místním partyzánům)

V neděli 22. dubna 1945 v poledne přišel oddíl německých vojáků z Kroměříže obsadil okolí Salaše a vyhnali všechny občany s domků které museli zůstat otevřené a shromáždili před obecním úřadem na silnici tam všem prohlíželi legitimace a prohlíželi zároveň opuštěné domky hledali partyzány a parašutisty ale nenašli, ale ve vesnici byli. Kdyby byli některého našli slibovali že všechny postřelí a vesnici vypálí. Jídlo v poledne jim museli dát salašáci, po prohlídce odešli směrem na Roštín, tam se srazili s partyzány a byli pobiti. Byli mezi něma i poctivý vojáci, jeden voják němec viděl ze svého stanoviště od „Brusinového kopce“ na protější straně na poli vedle „drahů“ ženskú salašanku která něco zahrabává do kopce hnoje, který tam byl navezen. Když žena odešla, přešel na druhou stranu na ono pole a vyhrabal z hnoje plechovku od marmelády asi 5l ve kteréj byli peníze všeho druhu zabalené do hadru. Plechovku vzal a v obecním úřadě hned odevzdal (jako voják si to nemohl nechat) peníze byly Vojtěšky Volčíkové s domku čís. 31, peníze byly všechny stříbrné a bylo jich hodně, nečítali jich. Alena Vávrová

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ SALAŠ

Vážení spoluobčané, i přes pandemii a následnou krizi, která postihla svět a Českou republiku, Vás můžeme seznámit s činností dobrovolných hasičů v první polovině roku 2020 a zhodnotit ji.

V měsíci lednu proběhla volební výroční valná hromada. V letošním roce členové SDH volili nový výbor. Ten bude pracovat v období 2020 – 2025 ve složení Ing. Lukáš Snopek, Ph.D. – starosta, Milan Suchánek – náměstek starosty, Martin Daněk – člen výboru SDH, Jiří Janováč – jednatel, Michal Janováč – velitel SDH a JSDH, Igor Procházka – referent preventivní a výchovné činnosti a referent ochrany obyvatelstva, Jaroslav Špičák – předseda kontrolní a revizní rady. Všem přejeme hodně elánu do další práce.

Již na začátku roku probíhá intenzivní příprava nejenom fašankové obchůzky, ale také hasičského plesu. Fašankáři vyrazili do obce 29. února, kdy se u hasičské zbrojnice sešlo 23 různých masek, které se vydaly obcí. Mnohokrát děkujeme všem občanům za pohoštění a samozřejmě účastníkům za držení tradice. Týden po fašanku proběhl již tradičně hasičský ples. První sobotu v březnu jsme mohli přivítat návštěvníky v prostorách Obecního domu. I přes prvotní strach a blížící se zvěsti o koronavirové krizi se podařilo sál zaplnit a účastníky pobavit skvělým vystoupením kluků ze Salaše. Nejprve nastoupil na scénu kouzelník se svou Sirael a asistentkami, následně po 5 letech vystoupila skupina Los Mentos s vystoupením Moscau. K poslechu a především k tanci zahrála

skupina „Frisk“. Samozřejmostí byla letos velmi bohatá tombola, za což mnohokrát děkujeme sponzorům.

Tu samou březnovou sobotu dopoledne si mladí hasiči stihli stříhnout zkoušky odborností, které proběhly ve zbrojnici v Bojkovicích. Musíme pochválit naše mladé hasiče, konkrétně Marušku a Toma Procházku, Matěje Horku a Karolínu Hrobařovou, kteří úspěšně splnili odznaky odborností strojník a preventista. Gratulujeme!

V soboru 22. 2. proběhl sběr kovového odpadu, ale jelikož se mnozí dotazy ohledně dalšího sběru, plánujeme v prvním pololetí udělat ještě jeden. Včas budete informováni.

Následně nastala doba koronavirové krize a veškeré akce ustaly. Nebylo možné se scházet, trénovat a připravovat soutěže. Proto jsme byli také nuceni zrušit soutěž dětí, která měla proběhnout 20. 6. a soutěž dospělých, plánovanou na 18. 7. To vše si vynahradíme 8. srpna, kdy připravujeme soutěž roku, a to TFA Salašská rozhledna. Během nouzového stavu a mimořádných

opatření se členové sboru dobrovolných hasičů Salaš nabídli s pomocí spoluobčanů při zajištění nezbytných základních potřeb, jako je nákup potravin, léků a podobně. Současně byly zakoupeny dezinfekce a rozprašovače, které byly následně distribuovány občanům Salaše. Spolu s dezinfekcí byly rozdávány roušky, které hasičům a občanům věnovalo Šití pro radost (Marie Procházková).

Na přelomu dubna a května docházelo k rozvolňování opatření, a tak byl mimo

plán postaven mini máj u obecního úřadu, ten byl také 30. 5. pokácen. Těšíme se, až se opět vrátíme na hřiště, přivítáme širokou veřejnost a tuto tradici si naplno užijeme.

Co nás dále čeká? Připravujeme pro hasiče a rodinné příslušníky výlet, sběr kovového odpadu a další. Na čem si opravdu musíme dát záležet, je příprava a pořádání prestižní soutěže TFA, která se těší velké oblibě závodníků a diváků, a to díky netradičnímu a atraktivnímu prostředí. Dovolte mi, abych pozval širokou veřejnost na naše plánované akce. Přijďte podpořit náš sbor na události v naší obci. *Ing. Lukáš Snopek, Ph.D.*

POZVÁNKA NA TFA SALAŠSKÁ ROZHLEDNA 2020

Sbor dobrovolných hasičů Salaš si Vás dovoluje pozvat na soutěž železných hasičů TFA Salašská rozhledna. Závod se uskuteční v sobotu 8. 8. 2020 v prostoru Salašské rozhledny. Letošní ročník bude velmi specifický v tom, že náš závod bude pro Zlínský kraj kvalifikačním závodem na Mistrovství České republiky v TFA. Na mistrovství postoupí tři nejrychlejší závodníci z řad dobrovolných hasičů ZLK. Jedním z velkých favoritů na postup je i domácí hasič Michal Janováč.

Přijďte proto fandit a hlavně si užít skvělou podívanou.

TFA SALAŠSKÁ ROZHLEDNA
Kvalifikační závod Zlínského kraje na MČR TFA 2020

Disciplíny:
Roztažení hadic „B“
Překonání 2 m bariéry
Motání hadic „B“
Transport 80kg fuguríny
Přesun závaží tunelem
Běh s hadicí
Hammerbox
Tahání závaží na laně
Vyběh 112 schodů Salašské rozhledny

Kdy: 8. 8. 2020
Start: 10:00
Startovné: 150 Kč
Kategorie:
• Ženy
• Muži
• Muži 35+

Každý závodník obdrží originální účastnické tričko!
Více info na FB události „TFA Salašská rozhledna 2020“
nebo na www.pozary.cz

TĚŠÍME SE NA VÁS!

ZÁSAHOVÁ JEDNOTKA SDH OBCE SALAŠ

Vážení spoluobčané, letošní rok nás prověřil hned na začátku, kdy jsme 4. ledna vyjžděli k požáru lesního porostu do lesa mezi Hubertovou hájovnou a rozhlednou. Při tomto zásahu jsme naplno využili naše vybavení a to hlavně nové vysokotlaké hasicí zařízení a zádové hasicí vaky. Požár byl dohašen a po příjezdu HZS Uherské Hradiště bylo místo předáno k dohlídání příslušnému hajnému.

O pár týdnů později jsme jeli opět hasit do lesa. Tentokrát šlo o nenahlášené pálení kletší bez dozoru v lese nad koupalištěm.

V polovině února jsme měli i jeden technický zásah, kdy v rámci cyklické přípravy obsluhovatелů motorových pil odstranili větve ze spadlého stromu přes potok u hřiště.

Naše jednotka se pomalu ale jistě stále zdokonaluje a vybavuje modernějším vybavením. Začátkem roku jsme pořídili zatím 3 kusy zásahových přileb Rosenbauer HEROS Titan.

Na závěr bych Vám chtěl popřát hlavně zdraví a životní pohodu v této nelehké době.

*Michal Janováč
Velitel JSDH Salaš*

KOŠT SLIVOVICE NA SALAŠI

Jako každý rok, i letos uspořádal spolek KPS 33. ročník salašského koštu slivovice, který se konal dne 8. 2. 2020 v Obecním domě „Stará škola“. Před samotným koštem proběhly dvě degustace. Dne 24. 1. 2020 se uskutečnilo první základní kolo, ve kterém 18 komisí po dvou nebo třech členech

ním domě. 9 degustátorů, z nichž byl Salaš zastoupen panem Stanislavem Daňkem a panem Martinem Badinem, hodnotilo: 30 nejlépe bodovaných destilátů z prvního kola v kategorii slivovice a z ostatních kategorií bylo vybráno do finálového kola vždy pouze 5 destilátů s nej-

dvou kategoriích, kdy paní Jana Trubačiková zvítězila s jablkem a pan Stanislav Daněk s višní z kategorie likérů.

Z domácích salašských zdrojů se podařilo letos shromáždit 26 vzorků slivovice, 9 vzorků meruňkovice, 3 vzorky hruškovice, 8 vzorků pálenky z jablka, 11 vzorků z kategorie ostatní destiláty a velká

hodnotilo celkem 311 vzorků. Z toho bylo 155 vzorků slivovice, 47 meruňky, 20 jablka, 32 hrušky, 35 ostatních a 22 likérů. V komisích bylo i 13 degustátorů ze Salaše, z toho 9 mužů a 4 ženy – paní Jitka Točková, Vlasta Mikelová, Petra Hollá a Karla Mléčková.

Degustace druhého (finálového) kola proběhla 31. 1. 2020 taktéž v Obec-

vyšším počtem bodů ze základního kola.

Zlatou salašskou trnečku si za vítěznou slivovici odnesl pan Rostislav Uříčář z Tvarožné Lhoty. Nejlépe hodnocená slivovice ze Salaše se umístila na 20 místě a věnoval ji na košt pan Tomáš Daněk. Radost nám udělal samozřejmě úspěch salašských občanů v dalších

účast byla i v kategorii likéry, ve které bylo 15 vzorků od obyvatel Salaše.

Závěrem bychom chtěli poděkovat místním občanům za dodání vzorků a účast na koštu. Zvláštní poděkování patří těm, kteří se aktivně na přípravě a na průběhu této tradiční akce podíleli.

*Za KPS Miroslav Slavík/
Daniela Juráková*

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

NAROZENÍ:

Karolína Slámová	Salaš 134
Jan Loucký	Salaš 138
Olivia Giszczak	Salaš 112

Gratulujeme!

JUBILANTI ČERVENEC – PROSINEC 2020:

Božena Zůbková	85 let
Drahomíra Blahová	80 let
Vladimír Mareček	80 let
Pavel Kratina	75 let

PŘISTĚHOVALI SE:

Michal Andryšek	Salaš 80
Patrik Andryšek	Salaš 80
Monika Andryšková	Salaš 80
Vanessa Andryšková	Salaš 80
Miroslav Doskočil	Salaš 68
Matěj Křivák	Salaš 152
Zdeněk Křivák	Salaš 152
Zdeněk Křivák	Salaš 152
Jarmila Křiváková	Salaš 152
Natálie Křiváková	Salaš 152
Jana Šátková	Salaš 96

Michaela Slavíková	Salaš 9
Lukáš Pavlík	Salaš 9

ODSTĚHOVALI SE:

Josef Hrnák	Salaš 98
Libuše Hrnáková	Salaš 98
Vít Michalík	Salaš 177
Ivana Michalíková	Salaš 177
Antonín Mucha	Salaš 190
Jarmila Muchová	Salaš 190
Ivan Navrátil	Salaš 177

OBYVATELÉ DLE VĚKOVÝCH KATEGORIÍ (18. 6. 2020):

Dospělí	331
Dospělí – muži	171
Dospělí – ženy	160
Děti (15-18 let)	9
Chlapci	4
Dívky	5
Děti (do 15 let)	61
Chlapci	34
Dívky	27
Celkem	401

CO MI DAL A VZAL ČAS KORONAVIRU

Koronavirus – slovo nebo pojem, který dnes zná snad každý člověk na světě. Někteří se ho bojí, někteří se mu do jisté míry smějí. Někde jsem slyšela, že prý z každé krize nevyjdeme úplně stejní. Někdo začne cvičit a jít zdravěji, někdo začne trávit víc času s rodinou nebo má pár chvil se nad sebou zamyslet.

Pro mě, jakožto hrdého občana malé vesničky se toho moc nezměnilo. Když vyjdu ven, nikdo na mě nevrhá nenávistné pohledy, protože nemám roušku, nebo zakašlu. Takže se budu muset spíš zaměřit na jiné odvětví chybějících věcí a to jsou lidé, ne věci. Přiznávám, že mi chybí to vyrušování v hodinách, protože si musíme říct něco hrozně důležitého zrovna v tu danou chvíli, než bychom vyrušovali naschvál, ale v hodině se prostě z nějakého důvodu povídá líp, než o přestávce. Možná mě trochu štve, že zrovna, když jsme začali tento školní rok se zatím nejlepším kolektivem za poslední tři roky, tak jsme ho neprožili celý.

Ted' se ale pojd'me zaměřit na tu optimističtější stránku, a to – co mi dal. Začnu s takovými maličkostmi

jako například, že jsem se naučila vstávat dřív než v deset. Dobře, uznávám, že bez budíku bych se neobešla, ale aspoň malý pokrok tam je. Další věc, kterou mi dala doba koronaviru, je čas. Mám čas si v klidu udělat školu (pokud jí není přehnaně moc), někdy uvařit oběd, jít ven, trochu se hýbat, hrát na kytaru a další každodenní věci. Ze začátku jsem byla ráda, že se vyhnu písemkám a pře-padovému zkoušení, ted' to nadšení trochu upadá, ale to bychom se vraceli znovu k předchozím větám. Abych to shrnula, dal mi klid.

To by bylo asi vše. Jak se tak dívám na ty dva „srov-návací“ odstavce, jsem ráda, že jsou podobně dlouhé. Doba koronaviru – nově vzniklé sousloví, o kterém se budou v budoucnu učit studenti základních i středních škol. Budou se rozčilovat, proč se to musí učit a že jim to k ničemu nebude, ale tak aspoň se jim bude dobře pamatovat rok 2020.

*Vendula Točková,
studentka osmiletého gymnázia UH*

MY VŠICHNI ŠKOLOU POVINNÍ

Tentokrát bych chtěla svůj příspěvek začít jedním japonským příslovím, které říká, že žádná cesta není dlouhá s přítelem po boku. I když koronavirové období bylo pro všechny z nás nějakým způsobem obtížné, my z velehradské základky jsme je díky vzájemné podpoře, komunikaci a pomoci úspěšně překonali.

Ale nyní se vraťme na úplný začátek školního roku a připomeňme si, co vše jsme během celého školního roku prožili.

V loňském školním roce naši žáci uspěli v projektu „Paměť národa“ a nově od

září patříme mezi jednu ze škol Paměti národa. Potvrdil to certifikát, který obdržela naše škola od vzdělávacího týmu

Post Bellum. Společně s certifikátem jsme zároveň oceněnou školou, která se ve výuce systematicky věnuje tématům moderních dějin a zapojuje se do vzdělávacích projektů z dílny Paměti národa.

V září letošního roku nastala změna pro žáky třetí třídy, kteří dostali novou třídní učitelku Kateřinu Švecovou. Žáci čtvrté třídy od září zase veslují s paní učitelkou Janou Stránskou a šestáci na to šlápli s paní učitelkou Romanou Bartlovou. Všichni hned v září vyrazili na adaptační pobyty a náležitě si to užili.

Také jsme nezapomněli na vzdělávací akce. První z nich byla vynikající přednáška paní Hany Svobodové o ochraně mořských želv.

Další díky patří salašským mykologům, kteří uspořádali již tradiční výstavu

hub a naši žáci se jí mohli zúčastnit pod vedením paní Aleny Filípkové. Velehradští hasiči a pátáci si pro nás připravili projekt „Volám 112“. Díky zapůjčenému mlhostroji jsme si mohli prožít, jak to v zakoupených budovách vypadá, mohli jsme nakouknout do hasičského auta a seznámit se s hasičskou vý-

strojí. Dalšími projekty, které naše děti zaujaly, byly Leonardo da Vinci, 30 let svobody, Adventní zastavení s paní

Mrázovou a beseda s paní spisovatelkou Lenkou Rožnovskou.

Velkým zážitkem bývá každoroční poznávací exkurze, letos to byla návštěva krásného historického města – polského Krakova.

Nově jsme zapojili do vyučování také výuku v tandemu. Pro ty, co tento pojem neznají, to znamená, že o výuku v jedné třídě se dělí dva učitelé současně. Vyučovalo se takto čtení, vlastivěda, přírodověda, matematika a fyzika.

Opět jsme se úspěšně zúčastnili sportovních soutěží, ať to byl florbal, fotbal, atletické čtyřboje nebo přehazovaná. Opět mohli milovníci lyžování vyjet do Osvětiman a užít si „Lyžování s úsměvem“.

Dále jsme bodovali ve výtvarných soutěžích. V soutěži, kterou vyhlásila ZŠ a ZUŠ Dolní Němčí, získal třetí místo za práci „Šašek“ salašský Jan Stránský. Zúčastnili jsme se také zeměpisné a biologické olympiády, olympiády v anglickém jazyce, recitační soutěže nebo již tradiční Zapívej, slavíčku.

Nesmím zapomenout na absolventské práce devátáků. Sama za sebe bych chtěla vydvihnout vynikající prezentaci Daniela Burdy na téma „Modelová železnice“.

A pak přišly jarní prázdniny a po nich již zmiňované koronavirové období, na které nikdo z nás nebyl připraven a ni-

kdo z nás netušil, že vůbec může něco takového nastat.

Sama si z dětství mlhavě vzpomínám, jak nám ve škole došlo uhlí a s paní učitelkou jsme ve třídě seděli v bundách a kabátcích, a druhý den jsme již zůstali doma. Dostavily se uhelné prázdniny. A pak ještě vzpomínka na chřipkovou epidemii, která přišla před Vánoci 1995, což pro nás znamenalo, že jsme si vánoční prázdniny prodloužili o čtrnáct dní.

Ačkoliv se může zdát, že učitelé byli doma a sem tam na webových stránkách vylepili domácí úkoly, bylo to pro nás hodně náročné období, a abychom

všechny povinnosti zvládli, museli jsme si práci na celý týden pečlivě rozložit. Pro děti jsme sestavovali a vytvářeli projekty, opravovali domácí úkoly a poskytovali dětem zpětnou vazbu, psali pozdravy.... Pokud rodiče projevíli zájem, zapojili jsme i online výuku.

Nyní se nám postupně vrací žáci do školy a my jen doufáme, že už se všechno bude vracet k běžnému provozu.

Na závěr bych chtěla poděkovat panu učiteli Sukanému za skvělý nápad a zpracování třídních fotek!

Přeji Všem krásné a poklidné prázdniny a hlavně zdraví!!!

Mgr. Jana Stránská

Zveme Vás na nejbližší místní akce:

Akce OÚ

červenec	Letní kino, místní hřiště
30. 8. 2020	Atletické závody, místní hřiště
19. 9. 2020	Zájezd do Čejkovic (prohlídka Templářských sklepů s degustací, exkurze Bylinkového ráje Sonnentor)
říjen	Divadlo, Obecní dům – Stará škola
29. 11. 2020	Adventní tvoření
24. 12. 2020	Setkání u vánočního stromu

SDH Salaš

8. 8. 2020	TFA
5. 12. 2020	Mikulášská obchůzka

MK Salaš

26.–27. 9. 2020	Výstava hub
7. 11. 2020	Zavírání hory
27. 12. 2020	Košť hub

KPS

21. 11. 2020	Košť archivních vín
--------------	---------------------

CK Salaš

srpen/září	Noční bikové závody
------------	---------------------

Blahodárný déšť

Lenka Rezková

*Padá kapka, padá,
za tou, co má ráda
Támhle druhá, třetí,
spolu smyjí smetí,
co v podvečer navál vítr*

*Plná kaluž je tu
neposedných kapek,
jiné jemný drápek
začaly do meze
Další se veze po proudu potoka*

*V korytě celý sbor brouká
zurčivou písničku
Na malou chvíličku
vypění pod splavem
To bude zase dneska den!*

PHYTEUMA HEMISPHAERICUM – ZVONEČNÍK POLOKULOVITÝ

Vytrvalá, 5–30cm vysoká bylina s přímou, olistěnou lodyhou. Přízemní listy stejně jako lodyžní listy jsou trávovité, celokrajné, do 2mm široké. Květy vyrůstají v mnohokvětém strboulu, jsou zakřivené směrem do středu, modré, střelka je 3blízná, vyčnívající z květu. Listeny jsou vejčité, na vrcholu zašpičatělé, zhruba stejně dlouhé nebo o něco kratší než květenství. Plodem je tobolka. Kveté v VII až VIII (na Salaši již v květnu).

Roste: hory střední a jižní Evropy (Pyreneje, Alpy, Apeniny...) Horské trávníky, skalní štěrbin, na kyselých půdách. V ČR neroste, či jen velmi vzácně. A přesto již druhým rokem zvonečník

nečekaně vykvetl v Chřibech na zahradě blízko lesa, odkud pochází i foto. V Alpách roste v nadmořských výškách 1 500 až 3 600 m.

Vydává obec Salaš, počet ks 150, vychází 2x ročně zdarma. Uzávěrka tohoto čísla proběhla dne 12. 6. 2020. Uzávěrka pro příspěvky do dalšího vydání zpravodaje: 30. 11. 2020. Neprošlo jazykovou úpravou.
e-mail: zpravodaj@salasuh.cz